https://archive.org/details/bk1072.1/page/n0/mode/1up

2020-11 -Visrayala Gyativeer Ne Aapiye Sacho Nyay -Ratanshi Khimji (1072)

All Items on https://archive.org/details/realpatidar

॥ સનાતન પરમો ધર્મ ॥ સનાતન ધર્મ પત્રિકા દિપોત્સવી અંક 11 નવેમ્બર 2020

realpatidar.com

વિસરાયેલા જ્ઞાતિવીરને આપીએ સાચો ન્યાય

શ્રી અબજીભાઈ વિશ્રામ કાનાણી - પ્રમુખશ્રી, શ્રી અખિલ ભારતીય કચ્છ કડવા પાટીદાર સમાજ...

આપણી સમાજના ત્રણ મુખ્ય સુધારાવાદીઓ થઈ ગયા..

પ. પૂજ્ય કેશરા પરમેશ્વરા - સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાય સનાતન વૈદિક ધર્મ.
પ. પૂજ્ય નારાયણ રામજી લીંબાણી - સનાતન વૈદિક ધર્મ.
પ. પૂજ્ય રતનશી ખીમજી ખેતાણી - લક્ષ્મીનારાયણ ઈષ્ટદેવ સાથે સનાતન વૈદિક ધર્મ.

પ. પૂજ્ય કેશરા પરમેશ્વરા

પ. પૂજ્ય નારાયણ રામજી લીંબાણી

આ ત્રણ મુખ્ય પ્રવાહો જ્ઞાતિ-સમાજમાં પ્રસ્થાપિત કરવા જ્ઞાતિના ત્રણ સુધારક Full Library on https://realpatidar.com/library ...આપણી ...ર્મમાંથી સનાતની બનાવવા આ ...એ સમય-સમય પર વિવિધ ...સંતોનું માર્ગદર્શન અને તેમના ...તિમાં સનાતન ધર્મનો પ્રચાર કરી ...સનાતની બનાવવા ભગીરથ કાર્યો કરેલ છે. તેમના અમુલ્ય યોગદાનને જ્ઞાતિજનોએ સદૈવ યાદ રાખી તેમની ચીંધેલ રાહે આગળ વધી સાચી શ્રદ્ધાંજલિ અર્પણ કરીએ, તો આપણે સાચા અનુયાયીઓ કહેવાને લાયક ઠરીએ.

પહેલો પ્રવાહઃ આ કાળ એવો હતો કે, આપણી સંપૂર્ણ કચ્છ કડવા પાટીદાર જ્ઞાતિ સનાતન ધર્મની રાહથી વિચલિત થઈ ગઈ હતી. ત્યારે સુધારાની શરૂઆત ગામ નેત્રાવાળા પૂજ્ય કેશરા મુખી સાંખલા (કેશરા પરમેશ્વરા) એ કરેલ. સંવત ૧૮૬૧ ના ફાગણ વદ ૧૧ (તા. ૨૬-માર્ચ-૧૮૦૫) ના દિવસે નેત્રા ગામે એક સુથારને ઘેર સ્વામિનારાયણના બે સંતો મુક્તાનંદજી અને સ્વરૂપાનંદજીનો સંપર્ક કેશરા મુખી અને તેમના નાના ભાઈ નાથા મુખીનો થયો. આ સંતો પાસે બેસીને કેશરા મુખીએ સત્સંગ કર્યો, જ્ઞાન ગોષ્ઠી કરી અને તેમના મનમાં ઉદભવેલા સંશયના સમાધાન માટે સંતો સાથે પ્રશ્નોત્તરી કરી. તેમને સનાતન ધર્મનો સાચો રાહ એ સંતો પાસેથી સાંપડ્યો અને તેજ દિવસે રાત્રે ૮ વાગે, કેશરા મુખીએ સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાય સ્વીકારી સતપંથ સંપ્રદાયને તિલાંજલી આપી સનાતન ધર્મ અંગીકાર કર્યો.

વિક્રમ સંવત ૧૮૬૫ ના ફાગણ સુદ બીજ (તા. ૧૬-ફેબ્રુઆરી-૧૮૦૯) ની રાત્રે કેશરા મુખીએ તેમના ભાઈ સાથે ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના પ્રત્યક્ષ દર્શન કરવા અમદાવાદ જવા પ્રયાણ કર્યું. ઘણી મુશ્કેલીઓ વેઠી તેઓ શ્રી સ્વામિનારાયણ ભગવાનના પ્રત્યક્ષ દર્શન સવંત ૧૮૬૫ ના ફાગણ સુદ ૧૩ (તા. ૨૮-ફેબ્રુઆરી-૧૮૦૯) ના સાંજે ૫ (પાંચ) વાગે કરી શક્યા અને શ્રી સ્વામિનારાયણ ભગવાનના હાથેથી કંઠી પહેરીને તેમજ તેમની પાસેથી ગુરુ મંત્ર અને આશીર્વચન લઈ કચ્છમાં પાછા ફર્યા. પછી તેમણે પોતાની બધીજ શક્તિ પાટીદાર જ્ઞાતિમાં ધર્મ જાગૃતિ લાવવામાં ખર્ચી નાખી. ગામેગામ ઘૂમી જ્ઞાતિના માર્ગ ભુલેલા ભાઈ-બહેનોને શુદ્ધ સનાતન ધર્મના સાચા રાહ ઉપર લાવવા પ્રયાસો કર્યા. જેના પરિણામે ૭ ગામોમાં અંદાજે ૧૦૦૦ થી ૨૦૦૦ જેટલી સંખ્યામાં જ્ઞાતિના ભાઈઓ મુખીના સાથીદાર બન્યા અને સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાય સ્વીકાર્યો.

બીજો પ્રવાહઃ પ.પૂજ્ય નારાયણજી બાપાએ સંતો શ્રી રામેશ્વર મોરારજી (ઢોલેરાવાળા) અને મહાત્મા નથ્થુરામ શર્માના માર્ગદર્શનમાં પીરાણા સતપંથ ધર્મમાં વટલાયેલા હજારો જ્ઞાતિભાઈઓને પવિત્ર સનાતન વૈદિક ધર્મમાં પરત લાવવા ભગીરથ પ્રયાસો કર્યા. આવા ધરમવીર અને હિંમતવાન નરવીરનું જીવન જ્ઞાતિના સર્વે ભાઈ-બહેનો માટે પ્રેરણારૂપ તેમજ આદર્શ છે. આપણે સૌ કચ્છ કડવા પાટીદાર જ્ઞાતિ હંમેશાને માટે તેના ઋણી રહેશે.

રામેશ્વર મહારાજે નારાયણજી બાપા સાથે અન્ય છ (૬) જ્ઞાતિવીરોને દેહશુદ્ધિ તેમજ ઉપવિત (જનોઈ)નો સંસ્કાર ગોદાવરીના પવિત્ર કાંઠે શ્રી ત્રંબકેશ્વર નાશિકમાં, પ્રસિદ્ધ વેદવિત વિદ્વાન બ્રાહ્મણો દ્વારા, સંવત ૧૯૬૪ના જેઠ સુદ પાંચમને ગુરુવારે (તા. ૦૪-જૂન-૧૯૦૮) ના કરાવેલ.

નારાયણજી બાપાએ પીરાણા સતપંથમાં ચાલતી પોલને ઉજાગર કરતો ગ્રંથ "પીરાણા સતપંથની પોલ" પ્રકાશિત કરી જ્ઞાતિજનોને જાગ્રત કરેલ. તેઓએ સુધારા માટે જ્ઞાતિમાં સુધારક મંડળ તેમજ યુવક મંડળની સ્થાપના શ્રી રતનશી ખીમજી ખેતાણીની આગેવાની હેઠળ કરાવી. તેમજ ત્રણ-ત્રણ જ્ઞાતિ પરિષદો કરાંચી અને મુંબઈમાં વર્ષ ૧૯૨૦, ૧૯૨૨ અને ૧૯૨૪ માં ભરાવી, જાગૃતિ લાવવા પ્રયત્નો કરેલ. આ જાગૃતિ અભિયાનમાં નારાયણજી બાપાને સાથ આપનાર સુધારાવાદીમાં ખાસ વ્યક્તિ તરીકે મુખ્ય ભાગ ભજવનાર શ્રી રતનશી ખીમજી ખેતાણીની ભૂમિકા તન, મન અને ધનથી મહત્વની રહી.

નારાયણબાપાની આગેવાની હેઠળ દેહશુદ્ધિ કરાવનાર "શુદ્ધિવાળાઓ"એ પીરાણા સતપંથવાળા સાથે ખાવાપીવાના વ્યવહાર સદંતર બંધ કર્યા હતા. એમનો નિયમ એટલો રૂઢિચુસ્ત હતો કે, જે લોકો સનાતની બની ગયા હોય પણ દેહ શુદ્ધિ ના કરવી હોય, તો તેવા લોકો સાથે પણ ખાવા પીવાનો વ્યવહાર ના રાખતા. ભેદભાવ એટલો ઘર કરી ગયો હતો કે જ્ઞાતિનું જમણ હોય તો શુદ્ધિવાળા પોતાના જમણની અલગ વ્યવસ્થા રાખતા અને આમંત્રણ પત્રિકામાં આ બાબતે વિશેષ નોંધ છપાવતા. આમ પોતાને અન્યો થી વિશેષ અને ઉચ્ચ બતાવવાનો સંદેશ આપતા. આના કારણે શુદ્ધિવાળાઓ જ્ઞાતિમાં લોકપ્રિયતા ના મેળવી શક્યા. એક અંદાજ પ્રમાણે તેઓ લગભગ માત્ર ૧૦૦૦ લોકોની દેહ શુદ્ધિ વિધિ કરાવી શક્યા.

બીજીબાજુ પીરાણા સતપંથના ગેઢેરાઓએ આવા શુદ્ધિવાળા ભાઈઓના કુટુંબીઓ, સગા-સંબંધીઓને ખૂબ જ કનડવા લાગ્યા અને સનાતનીઓને જ્ઞાતિબહાર કરવા લાગ્યા. શુદ્ધિવાળા કેટલાક ભાઈઓ પણ સગા-સંબંધીઓની તકલીફ જોઈ ઉપવિત (જનોઈ) ઉતારી, પાછા સતપંથમાં ભળી, ખાવા-પીવાનો વ્યવહાર શરૂ કરવા લાગ્યા. આના કારણે સુધારાની ચળવળને મોટી અસર થઇ અને ચળવળ લગભગ પડી ભાંગી.

આ ચળવળ દરમ્યાન આપણી ક. ક. પા. જ્ઞાતિના સંતશ્રી લાલરામજી મહારાજના પટ શિષ્ય ઓધવરામજી મહારાજની મુલાકાત વડીલ શ્રી રતનશી ખીમજી ખેતાણી સાથે થઈ. સનાતની ચળવળની બગડતી ગંભીર પરિસ્થિતિ અંગે થયેલ વાર્તાલાપ પછી શ્રી રતનશી બાપાના વિચારોમાં પરિવર્તન આવ્યું.

ઓધવરામજી મહારાજે રતનશી બાપાને ભલામણ કરી કે, તમો શુદ્ધિવાળા ભાઈઓ જ્ઞાતિ સાથેનો સંબંધ તોડી નાખી સુધારાની આશા રાખો છો, તે શક્ય નથી જણાતું. હાલ તમે અલ્પ સંખ્યામાં છો, માટે અગર તમે જ્ઞાતિ બહાર થઈ જશો તો તમારા વ્યવહારો અટકી જશે. તમે જ્યારે બહુ સાંખ્યક થઈ જાઓ ત્યારે સતપંથવાળા સાથે સંબંધ કાપી શકો, પણ અત્યારે નહીં. બીજીબાજુ શુદ્ધિવાળાઓના આવા વ્યવહારથી સામાન્ય જ્ઞાતિભાઈઓને પણ શુદ્ધિવાળા ભાઈઓ પ્રત્યે સ્વભાવિક અણગમો ઉત્પન્ન થયો હતો... કે અમારી સાથે ખાવાપીવાના સંબંધો નથી એટલે તમે અમારા શેના ? સંત ઓધવરામજી મહારાજના સૂચન બાબતે રતનશીબાપાએ નારાયણજીબાપા સાથે ખૂબજ નિખાલસ ચર્ચા કરી. પરંતુ નારાયણજીબાપા આ બાબતે કંઈ પણ બાંધછોડ કરવા તૈયાર થયા નહીં. એટલે નાછૂટકે રતનશીબાપાએ નારાયણજી બાપા પાસેથી દુઃખી મને રજા લઈ, અલગ થઈ સુધારાની ભાંગી પડેલ ચળવળને આગળ ધપાવવા, પ.પૂજ્ય સંત ઓધવરામજી મહારાજનું સાનિધ્ય સ્વીકાર્યું.

ત્રીજો પ્રવાહઃ જ્ઞાતિમાં ખરેખર ધાર્મિક જાગૃતિ લાવવાનો સાચો શ્રેય આ ત્રીજા પ્રવાહના શિરે છે. આ પ્રવાહના આગેવાનોને "સુધારાવાદીઓ "કહેવાતા. ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે બીજા પ્રવાહની જાગૃતિમાં આવેલ ઓટ-સ્થગિતતા આવતાં પરમ પૂજ્ય જ્ઞાતિવીર શ્રી રતનશીબાપાએ, પ. પૂજ્ય ઓધવરામજી મહારાજની સલાહ અને માર્ગદર્શનમાં શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ ભગવાનને જ્ઞાતિના ઈષ્ટદેવ તરીકે સ્વીકારી સનાતની ચળવળને તન-મન-ધનથી ખૂબ જ વેગવાન બનાવી. આજે આપણે જોઈ શકીએ છીએ કે જ્ઞાતિનો ખૂબ જ મોટો વર્ગ શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ ભગવાનને ઈષ્ટદેવ તરીકે સ્વીકારી પીરાણા-સતપંથને સદંતર છોડી મૂળ સનાતન ધર્મમાં પ્રવૃત્ત છે. અગાઉ જણાવેલ પ્રવાહો કે જેમાં સિમિત અલ્પસંખ્યામાં લોકો સનાતની બન્યા હતા, તેની સરખામણીમાં આ પ્રવાહમાં લાખો લોકો સનાતની બન્યા. ૫% લોકોને છોડી, લગભગ સંપૂર્ણ જ્ઞાતિ સનાતની બની ગઈ છે, એવું પણ કહી શકાય. આજે કચ્છ કડવા પાટીદાર જ્ઞાતિ સનાતની હોવાનું ગૌરવ અનુભવતી હોય તો તેનો મુખ્ય શ્રેય ત્રીજા પ્રવાહને છે, જેની જાણ આજના યુવા વર્ગને હોવી ખુબજ જરૂરી છે.

શરૂઆતમાં રતનશીબાપાએ પણ શુદ્ધિકરણ કરાવી દસ વર્ષ સુધી જ્ઞાતિ સાથે ખાવા-પીવાના વ્યવહાર બંધ કર્યા હતા. પરંતુ જ્ઞાતિ સુધારાની ચળવળ પડીભાંગતા તે આગળ ધપે એ હેતુથી તેમના વિચારોમાં પરિવર્તન કર્યું. ખાવા-પીવાનો વ્યવહાર તેઓએ જ્યાં પીરાણા-સતપંથની ક્રિયાકર્મ ન થતાં હોય, તેમજ અમી કે નુર કે પાવળની ગોળીનો વપરાશ ન થતો હોય, ટૂંકમાં સનાતની બની ગયા હોય પણ દેહ શુદ્ધિ ના કરવી હોય એવા જ્ઞાતિ-સમૂહ એકઠો મળે ત્યાં જ્ઞાતિ ગંગાસ્વરૂપમાં જમવાનું ઉચિત માની તેમણે શરૂ કરેલ સુધારાની ચળવળને વેગવાન બનાવી. રતનશી બાપાએ મનથી સનાતન ધર્મ સ્વીકારવાના મુદ્દા પર વધારે ભાર આપ્યો, નહીં કે દેહશુદ્ધિ જેવા કર્મકાંડો ઉપર. પહેલાં માણસ દિલથી સનાતન ધર્મ સ્વીકારે તો પછી ધીરે-ધીરે કર્મકાંડ થઈ પડશે. આ તેમની રણનીતિ હતી, જે ખુબ જ સફળ રહી. પ. પૂજ્ય ઓધવરામજી મહારાજના સાનિધ્યમાં ગામે-ગામ પ્રચાર-પ્રસાર

અનુસંધાન પાના નં. ૩૮

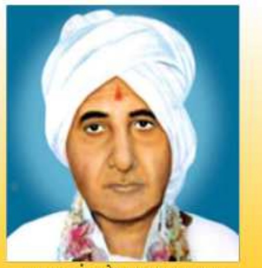
પ.પૂજ્ય સંત ઓધવરામજી મહારાજ

પ. પૂજ્ય રતનશી ખીમજી ખેતાણી

realpatidar.com

https://archive.org/details/bk1072.1/page/n1/mode/1up

Real Patidar Library

https://www.realpatidar.com/library

This book/literature/article/material may be used for research, teaching, and private study purposes. Any substantial or systematic reproduction, redistribution, reselling, loan, sub-licensing, systematic supply, or distribution in any form to anyone is expressly forbidden.

The library does not give any warranty express or implied or make any representation that the contents will be complete or accurate or up to date. The library shall not be liable for any loss, actions, claims, proceedings, demand, or costs or damages whatsoever or howsoever caused arising directly or indirectly in connection with or arising out of the use of this material.

Full terms and conditions of use: http://www.realpatidar.com

About Real Patidar books

Real Patidar's mission is to organize the information on Satpanth religion, which is a Nizari Ismaili sect of Shia branch of Islam, and to make it universally accessible and useful. Real Patidar Books helps readers discover the material on Satpanth online while helping authors and researchers in their studies. You can know more by visiting http://www.realpatidar.com

You can resize and move this box in any PDF Application like Adobe Acrobat Reader.

Use the Bookmarks facility in the PDF to directly go to the pages containing Highlights.

For Reference See Pages: 2.
For page numbers, see the page footer. Page numbers are in 'Page x of y' format

References by: RealPatidar.com - Created using: step2-QR-and-3-RM-v7.py

https://archive.org/details/bk1072.1/page/n2/mode/1up

Digitally signed by realpatidar.com
DN: cn=realpatidar.com, c=IN, o=realpatidar.com, email=mail@realpatidar.com
Reason: I have reviewed this document
Date: 2026.02.20 17:36:41 +05'30'

Real Patidar
Unravel Truth

2020-11 -Visrayala Gyativeer Ne Aapiye Sacho Nyay -Ratanshi Khimji (1072)

realpatidar.com

વિસરાયેલા જ્ઞાતિવીરને આપીએ સાચો ન્યાય

શ્રી અબજીભાઈ વિશ્રામ કાનાણી - પ્રમુખશ્રી, શ્રી અખિલ ભારતીય કચ્છ કડવા પાટીદાર સમાજ...

આપણી સમાજના ત્રણ મુખ્ય સુધારાવાદીઓ થઈ ગયા..

પ. પૂજ્ય કેશરા પરમેશ્વરા - સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાય સનાતન વૈદિક ધર્મ.
પ. પૂજ્ય નારાયણ રામજી લીંબાણી - સનાતન વૈદિક ધર્મ.
પ. પૂજ્ય રતનશી ખીમજી ખેતાણી - લક્ષ્મીનારાયણ ઈષ્ટદેવ સાથે સનાતન વૈદિક ધર્મ.

આ ત્રણ મુખ્ય પ્રવાહો જ્ઞાતિ-સમાજમાં પ્રસ્થાપિત કરવા જ્ઞાતિના ત્રણ સુધારક મહાનુભવોને પ્રમુખ યશ જાય છે. આપણી જ્ઞાતિને વિધર્મમાંથી સનાતની બનાવવા આ મહાનુભાવોએ સમય-સમય પર વિવિધ આદરણીય સંતોનું માર્ગદર્શન અને તેમના સહયોગથી જ્ઞાતિમાં સનાતન ધર્મનો પ્રચાર કરી જ્ઞાતિજનોને સનાતની બનાવવા ભગીરથ કાર્યો કરેલ છે. તેમના અમુલ્ય યોગદાનને જ્ઞાતિજનોએ સદૈવ યાદ રાખી તેમની ચીંધેલ રાહે આગળ વધી સાચી શ્રદ્ધાંજલિ અર્પણ કરીએ, તો આપણે સાચા અનુયાયીઓ કહેવાને લાયક ઠરીએ.

પહેલો પ્રવાહઃ આ કાળ એવો હતો કે, આપણી સંપૂર્ણ કચ્છ કડવા પાટીદાર જ્ઞાતિ સનાતન ધર્મની રાહથી વિચલિત થઈ ગઈ હતી. ત્યારે સુધારાની શરૂઆત ગામ નેત્રાવાળા પૂજ્ય કેશરા મુખી સાંખલા (કેશરા પરમેશ્વરા) એ કરેલ. સંવત ૧૮૬૧ ના ફાગણ વદ ૧૧ (તા. ૨૬-માર્ચ-૧૮૦૫) ના દિવસે નેત્રા ગામે એક સુથારને ઘેર સ્વામિનારાયણના બે સંતો મુક્તાનંદજી અને સ્વરૂપાનંદજીનો સંપર્ક કેશરા મુખી અને તેમના નાના ભાઈ નાથા મુખીનો થયો. આ સંતો પાસે બેસીને કેશરા મુખીએ સત્સંગ કર્યો, જ્ઞાન ગોષ્ઠી કરી અને તેમના મનમાં ઉદભવેલા સંશયના સમાધાન માટે સંતો સાથે પ્રશ્નોત્તરી કરી. તેમને સનાતન ધર્મનો સાચો રાહ એ સંતો પાસેથી સાંપડ્યો અને તેજ દિવસે રાત્રે ૮ વાગે, કેશરા મુખીએ સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાય સ્વીકારી સતપંથ સંપ્રદાયને તિલાંજલી આપી સનાતન ધર્મ અંગીકાર કર્યો.

વિક્રમ સંવત ૧૮૬૫ ના ફાગણ સુદ બીજ (તા. ૧૬-ફેબ્રુઆરી-૧૮૦૯) ની રાત્રે કેશરા મુખીએ તેમના ભાઈ સાથે ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના પ્રત્યક્ષ દર્શન કરવા અમદાવાદ જવા પ્રયાણ કર્યું. ઘણી મુશ્કેલીઓ વેઠી તેઓ શ્રી સ્વામિનારાયણ ભગવાનના પ્રત્યક્ષ દર્શન સવંત ૧૮૬૫ ના ફાગણ સુદ ૧૩ (તા. ૨૮-ફેબ્રુઆરી-૧૮૦૯) ના સાંજે ૫ (પાંચ) વાગે કરી શક્યા અને શ્રી સ્વામિનારાયણ ભગવાનના હાથેથી કંઠી પહેરીને તેમજ તેમની પાસેથી ગુરુ મંત્ર અને આશીર્વચન લઈ કચ્છમાં પાછા ફર્યા. પછી તેમણે પોતાની બધીજ શક્તિ પાટીદાર જ્ઞાતિમાં ધર્મ જાગૃતિ લાવવામાં ખર્ચી નાખી. ગામેગામ ઘૂમી જ્ઞાતિના માર્ગ ભુલેલા ભાઈ-બહેનોને શુદ્ધ સનાતન ધર્મના સાચા રાહ ઉપર લાવવા પ્રયાસો કર્યા. જેના પરિણામે ૭ ગામોમાં અંદાજે ૧૦૦૦ થી ૨૦૦૦ જેટલી સંખ્યામાં જ્ઞાતિના ભાઈઓ મુખીના સાથીદાર બન્યા અને સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાય સ્વીકાર્યો.

બીજો પ્રવાહઃ પ.પૂજ્ય નારાયણજી બાપાએ સંતો શ્રી રામેશ્વર મોરારજી (ઢોલેરાવાળા) અને મહાત્મા નથ્થુરામ શર્માના માર્ગદર્શનમાં પીરાણા સતપંથ ધર્મમાં વટલાયેલા હજારો જ્ઞાતિભાઈઓને પવિત્ર સનાતન વૈદિક ધર્મમાં પરત લાવવા ભગીરથ પ્રયાસો કર્યા. આવા ધરમવીર અને હિંમતવાન નરવીરનું જીવન જ્ઞાતિના સર્વે ભાઈ-બહેનો માટે પ્રેરણારૂપ તેમજ આદર્શ છે. આપણે સૌ કચ્છ કડવા પાટીદાર જ્ઞાતિ હંમેશાને માટે તેના ઋણી રહેશે.

પ. પૂજ્ય કેશરા પરમેશ્વરા

પ. પૂજ્ય નારાયણ રામજી લીંબાણી

રામેશ્વર મહારાજે નારાયણજી બાપા સાથે અન્ય છ (૬) જ્ઞાતિવીરોને દેહશુદ્ધિ તેમજ ઉપવિત (જનોઇ)નો સંસ્કાર ગોદાવરીના પવિત્ર કાંઠે શ્રી ત્રંબકેશ્વર નાશિકમાં, પ્રસિદ્ધ વેદવિત વિદ્વાન બ્રાહ્મણો દ્વારા, સંવત ૧૯૬૪ના જેઠ સુદ પાંચમને ગુરુવારે (તા. ૦૪-જૂન-૧૯૦૮) ના કરાવેલ.

નારાયણજી બાપાએ પીરાણા સતપંથમાં ચાલતી પોલને ઉજાગર કરતો ગ્રંથ "પીરાણા સતપંથની પોલ" પ્રકાશિત કરી જ્ઞાતિજનોને જાગ્રત કરેલ. તેઓએ સુધારા માટે જ્ઞાતિમાં સુધારક મંડળ તેમજ યુવક મંડળની સ્થાપના શ્રી રતનશી ખીમજી ખેતાણીની આગેવાની હેઠળ કરાવી. તેમજ ત્રણ-ત્રણ જ્ઞાતિ પરિષદો કરાંચી અને મુંબઈમાં વર્ષ ૧૯૨૦, ૧૯૨૨ અને ૧૯૨૪ માં ભરાવી, જાગૃતિ લાવવા પ્રયત્નો કરેલ. આ જાગૃતિ અભિયાનમાં નારાયણજી બાપાને સાથ આપનાર સુધારાવાદીમાં ખાસ વ્યક્તિ તરીકે મુખ્ય ભાગ ભજવનાર શ્રી રતનશી ખીમજી ખેતાણીની ભૂમિકા તન, મન અને ધનથી મહત્વની રહી.

નારાયણબાપાની આગેવાની હેઠળ દેહશુદ્ધિ કરાવનાર "શુદ્ધિવાળાઓ"એ પીરાણા સતપંથવાળા સાથે ખાવાપીવાના વ્યવહાર સદંતર બંધ કર્યા હતા. એમનો નિયમ એટલો રૂઢિચુસ્ત હતો કે, જે લોકો સનાતની બની ગયા હોય પણ દેહ શુદ્ધિ ના કરવી હોય, તો તેવા લોકો સાથે પણ ખાવા પીવાનો વ્યવહાર ના રાખતા. ભેદભાવ એટલો ઘર કરી ગયો હતો કે જ્ઞાતિનું જમણ હોય તો શુદ્ધિવાળા પોતાના જમણની અલગ વ્યવસ્થા રાખતા અને આમંત્રણ પત્રિકામાં આ બાબતે વિશેષ નોંધ છપાવતા. આમ પોતાને અન્યો થી વિશેષ અને ઉચ્ચ બતાવવાનો સંદેશ આપતા. આના કારણે શુદ્ધિવાળાઓ જ્ઞાતિમાં લોકપ્રિયતા ના મેળવી શક્યા. એક અંદાજ પ્રમાણે તેઓ લગભગ માત્ર ૧૦૦૦ લોકોની દેહ શુદ્ધિ વિધિ કરાવી શક્યા.

બીજીબાજુ પીરાણા સતપંથના ગેઢેરાઓએ આવા શુદ્ધિવાળા ભાઈઓના કુટુંબીઓ, સગા-સંબંધીઓને ખૂબ જ કનડવા લાગ્યા અને સનાતનીઓને જ્ઞાતિબહાર કરવા લાગ્યા. શુદ્ધિવાળા કેટલાક ભાઈઓ પણ સગા-સંબંધીઓની તકલીફ જોઈ ઉપવિત (જનોઈ) ઉતારી, પાછા સતપંથમાં ભળી, ખાવા-પીવાનો વ્યવહાર શરૂ કરવા લાગ્યા. આના કારણે સુધારાની ચળવળને મોટી અસર થઇ અને ચળવળ લગભગ પડી ભાંગી.

આ ચળવળ દરમ્યાન આપણી ક. ક. પા. જ્ઞાતિના સંતશ્રી લાલરામજી મહારાજના પટ શિષ્ય ઓધવરામજી મહારાજની મુલાકાત વડીલ શ્રી રતનશી ખીમજી ખેતાણી સાથે થઈ. સનાતની ચળવળની બગડતી ગંભીર પરિસ્થિતિ અંગે થયેલ વાર્તાલાપ પછી શ્રી રતનશી બાપાના વિચારોમાં પરિવર્તન આવ્યું.

ઓધવરામજી મહારાજે રતનશી બાપાને ભલામણ કરી કે, તમો શુદ્ધિવાળા ભાઈઓ જ્ઞાતિ સાથેનો સંબંધ તોડી નાખી સુધારાની આશા રાખો છો, તે શક્ય નથી જણાતું. હાલ તમે અલ્પ સંખ્યામાં છો, માટે અગર તમે જ્ઞાતિ બહાર થઈ જશો તો તમારા વ્યવહારો અટકી જશે. તમે જ્યારે બહુ સાંખ્યક થઈ જાઓ ત્યારે સતપંથવાળા સાથે સંબંધ કાપી શકો, પણ અત્યારે નહીં. બીજીબાજુ શુદ્ધિવાળાઓના આવા વ્યવહારથી સામાન્ય જ્ઞાતિભાઈઓને પણ શુદ્ધિવાળા ભાઈઓ પ્રત્યે સ્વભાવિક અણગમો ઉત્પન્ન થયો હતો... કે અમારી સાથે ખાવાપીવાના સંબંધો નથી એટલે તમે અમારા શેના ? સંત ઓધવરામજી મહારાજના સૂચન બાબતે રતનશીબાપાએ નારાયણજીબાપા સાથે ખૂબજ નિખાલસ ચર્ચા કરી. પરંતુ નારાયણજીબાપા આ બાબતે કંઈ પણ બાંધછોડ કરવા તૈયાર થયા નહીં. એટલે નાછૂટકે રતનશીબાપાએ નારાયણજી બાપા પાસેથી દુઃખી મને રજા લઇ, અલગ થઈ સુધારાની ભાંગી પડેલ ચળવળને આગળ ધપાવવા, પ.પૂજ્ય સંત ઓધવરામજી મહારાજનું સાનિધ્ય સ્વીકાર્યું.

ત્રીજો પ્રવાહઃ જ્ઞાતિમાં ખરેખર ધાર્મિક જાગૃતિ લાવવાનો સાચો શ્રેય આ ત્રીજા પ્રવાહના શિરે છે. આ પ્રવાહના આગેવાનોને "સુધારાવાદીઓ "કહેવાતા. ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે બીજા પ્રવાહની જાગૃતિમાં આવેલ ઓટ-સ્થગિતતા આવતાં પરમ પૂજ્ય જ્ઞાતિવીર શ્રી રતનશીબાપાએ, પ. પૂજય ઓધવરામજી મહારાજની સલાહ અને માર્ગદર્શનમાં શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ ભગવાનને જ્ઞાતિના ઈષ્ટદેવ તરીકે સ્વીકારી સનાતની ચળવળને તન-મન-ધનથી ખૂબ જ વેગવાન બનાવી. આજે આપણે જોઈ શકીએ છીએ કે જ્ઞાતિનો ખૂબ જ મોટો વર્ગ શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ ભગવાનને ઈષ્ટદેવ તરીકે સ્વીકારી પીરાણા-સતપંથને સદંતર છોડી મૂળ સનાતન ધર્મમાં પ્રવૃત્ત છે. અગાઉ જણાવેલ પ્રવાહો કે જેમાં સિમિત અલ્પસંખ્યામાં લોકો સનાતની બન્યા હતા, તેની સરખામણીમાં આ પ્રવાહમાં લાખો લોકો સનાતની બન્યા. ૫% લોકોને છોડી, લગભગ સંપૂર્ણ જ્ઞાતિ સનાતની બની ગઈ છે, એવું પણ કહી શકાય. આજે કચ્છ કડવા પાટીદાર જ્ઞાતિ સનાતની હોવાનું ગૌરવ અનુભવતી હોય તો તેનો મુખ્ય શ્રેય ત્રીજા પ્રવાહને છે, જેની જાણ આજના યુવા વર્ગને હોવી ખુબજ જરૂરી છે.

શરૂઆતમાં રતનશીબાપાએ પણ શુદ્ધિકરણ કરાવી દસ વર્ષ સુધી જ્ઞાતિ સાથે ખાવા-પીવાના વ્યવહાર બંધ કર્યા હતા. પરંતુ જ્ઞાતિ સુધારાની ચળવળ પડીભાંગતા તે આગળ ધપે એ હેતુથી તેમના વિચારોમાં પરિવર્તન કર્યું. ખાવા-પીવાનો વ્યવહાર તેઓએ જ્યાં પીરાણા-સતપંથની ક્રિયાકર્મ ન થતાં હોય, તેમજ અમી કે નુર કે પાવળની ગોળીનો વપરાશ ન થતો હોય, ટૂંકમાં સનાતની બની ગયા હોય પણ દેહ શુદ્ધિ ના કરવી હોય એવા જ્ઞાતિ-સમૂહ એકઠો મળે ત્યાં જ્ઞાતિ ગંગાસ્વરૂપમાં જમવાનું ઉચિત માની તેમણે શરૂ કરેલ સુધારાની ચળવળને વેગવાન બનાવી. રતનશી બાપાએ મનથી સનાતન ધર્મ સ્વીકારવાના મુદ્દા પર વધારે ભાર આપ્યો, નહીં કે દેહશુદ્ધિ જેવા કર્મકાંડો ઉપર. પહેલાં માણસ દિલથી સનાતન ધર્મ સ્વીકારે તો પછી ધીરે-ધીરે કર્મકાંડ થઈ પડશે. આ તેમની રણનીતિ હતી, જે ખુબ જ સફળ રહી. પ. પૂજ્ય ઓધવરામજી મહારાજના સાનિધ્યમાં ગામે-ગામ પ્રચાર-પ્રસાર

અનુસંધાન પાના નં. ૩૮

પ.પૂજ્ય સંત ઓધવરામજી મહારાજ

પ. પૂજ્ય રતનશી ખીમજી ખેતાણી

realpatidar.com

https://archive.org/details/bk1072.1/page/n3/mode/1up

realpatidar.com

See Below

दीपावली और नये वर्ष की अनंत शुभकामनाएं।

વિસરાયેલા જ્ઞાતિવીરને આપીએ સાચો ન્યાય

પાના નં. ૦૯ નું અનુસંધાન

કરી જ્ઞાતિજનોને જાગ્રત કરવા પ્રયત્નશીલ રહ્યા. તેમાં ઓધવરામજીના પટ શિષ્ય દયાલદાસજી મહારાજનો પણ ખૂબ સક્રિય સાથ મળ્યો.

શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ મંદિરની શરૂઆત વિરાણી, મોટીથી કરવાની તૈયારી હતી. પરંતુ વિખવાદ થતાં કામ ખોરંભે પડ્યું. તે સમયે બોરડીટિંબા કંપામાં વસતા વિરાણીવાસીઓ તૈયાર થતાં વિક્રમ સંવત ૧૯૮૪ શ્રાવણ (બીજા) સુદ ૧૧ અને શનિવાર (તા. ૨૬-ઓગસ્ટ-૧૯૨૮)ના પ્રથમ શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ મંદિરની પ્રાણપ્રતિષ્ઠા રતનશી બાપાએ સાથીદારો સાથે મળી કરાવી. ત્યાર બાદ વિક્રમ સંવત ૧૯૮૬ શ્રાવણ વદ ૬ (તા. ૧૫-ઓગસ્ટ-૧૯૩૦)ના વિરાણી, મોટીમાં શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ મંદિરની પ્રાણપ્રતિષ્ઠા તેમના સાનિધ્યમાં થઈ. આજ મોટાભાગના જ્ઞાતિના ગામોમાં ઈષ્ટદેવ ભગવાન શ્રી લક્ષ્મીનારાયણના મંદિરો બનાવી સનાતની જાગૃતિ લાવવામાં આ મહામાનવ જ્ઞાતિવીર રતનશીબાપાનું તન-મન-ધનથી અમુલ્ય યોગદાન છે.

જ્યાં ભગવાન શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ મંદિરોનું કેન્દ્રસ્થાન હોય ત્યાં ભગવાન શ્રી લક્ષ્મીનારાયણની પ્રેરણા આપનાર એવા સંત શ્રી ઓધવરામ મહારાજની પ્રતિમા સ્થાપિત થઈ હોય, એ સંતશ્રીને યોગ્ય શ્રદ્ધાંજલિ છે. પણ જેમણે સંત શ્રી ઓધવરામજી મહારાજને જ્ઞાતિમાં સુધારા માટે પ્રવૃત્ત કર્યા, શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ ભગવાનને જ્ઞાતિમાં ઈષ્ટદેવ તરીકે સ્વીકૃત કરાવ્યા અને શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ ભગવાનના મંદિરોની સ્થાપના કરાવી, જ્ઞાતિમાં ધર્મ જાગૃતિના જ્યોતિર્ધર એવા જ્ઞાતિવીર રતનશીબાપાની ભૂમિકા અને યોગદાન જોતા તેમની પ્રતિમા આપણા લક્ષ્મીનારાયણ કેંદ્રસ્થાનમાં સંત ઓધવરામજી મહારાજ સાથે સ્થાપિત કરવી જોઈએ. ત્યારેજ આ મહામાનવને જ્ઞાતિએ સાચા અર્થમાં યોગ્ય શ્રદ્ધાંજલિ અર્પણ કરી છે એવું કહી શકાશે.

આશા રાખીએ રહી ગયેલ આ તૃટી કે ભુલને આપણે જલ્દીથી સુધારી જ્ઞાતિવીર રતનશીબાપાને યોગ્ય ન્યાય આપીએ.